

For
information
in English:
see page 7

PensioenUpdate

is een uitgave van Stichting Pensioenfonds Avery Dennison Juni 2017

stichting pensioenfonds **Avery Dennison**

Komt u ook op onze jaarvergadering?

Op maandag 4 september a.s. is de jaarvergadering van het fonds. Als deelnemer of gepensioneerde krijgt u dan een verdere toelichting op de resultaten en het beleid. U bent van harte welkom!

Aanvang:
16.00 uur

Locatie:
Avery Dennison
Willem Einthovenstraat 11
2342 BH Oegstgeest

Het gedetailleerde jaarverslag met jaarrekening kunt u hier downloaden:
www.pensioenfondsaverydennison.nl

Van de voorzitter

De zomer is inmiddels aangebroken, maar voor ons fonds is het bepaald geen komkommertijd. Er liggen flink wat pensioenonderwerpen op tafel. Het bestuur zal binnenkort een fiduciair manager aanstellen. De fiduciair manager ondersteunt het pensioenfonds in de volle breedte. Dit behelst onder meer: advies over de implementatie van het strategisch beleggingsbeleid en beheerzaken, zoals selectie van beleggingsfondsen en monitoring. Het voordeel is dat daarmee een totaaloplossing wordt geboden. Met de fiduciair manager gaan we het gehele beleggingsbeleid opnieuw onder de loep nemen.

Voorafgaand aan het selectietraject heeft het bestuur de zogeheten investment beliefs herijkt, waarbij onder andere een grotere voorkeur voor passief beleggen is uitgesproken ("passief, tenzij"). De huidige portefeuille bestaat, conform de voormalige investment beliefs, nog voornamelijk uit actief beheerde beleggingsfondsen. De nieuwe keuze van het bestuur houdt in dat de vermogensbeheerders minder risico's mogen nemen.

Ook op andere terreinen is er oog voor de risico's die het fonds loopt, waaronder het IT-risico en de juridische risico's. Binnenkort wordt het risicomangementhandboek vastgesteld. Dit handboek ondersteunt een bredere implementatie van het risicomangement binnen het fonds.

Daarnaast gaat de fiscale pensioenrichtleeftijd in 2018 omhoog naar 68 jaar. De wijziging van de pensioenrichtleeftijd heeft te maken met fiscale kaders die door de overheid worden bepaald. Het bestuur, werkgever en werknemers moeten in 2017 besluiten hoe dit uitgewerkt wordt in de pensioenregeling. Al met al liggen er flink wat uitdagende taken. Meer hierover kunt op onze jaarvergadering horen. Maar voor nu wens ik u een fijne vakantie!

Huib van Gijn,
Voorzitter pensioenfonds ■

Jaarverslag 2016

Elk jaar moet Pensioenfonds Avery Dennison, net als andere pensioenfonds, de balans opmaken: hoe staat het pensioenvermogen ervoor, en is er voldoende geld voor de uit te keren pensioenen? Ook andere belangrijke gegevens worden dan vastgesteld, zoals het rendement op de beleggingen. Dit alles staat beschreven in het jaarverslag. Onderstaand een overzicht van de belangrijkste zaken.

Dekkingsgraad

In 2015 eindigden we het jaar met een (maand)dekkingsgraad van 108,8%. Eind 2016 was deze dekkingsgraad gestegen naar 111,8%. Sinds 1 januari 2015 moeten we met een zogeheten beleidsdekkingsgraad werken. Deze wordt berekend als een voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de laatste 12 maanden. **Eind 2016 was de beleidsdekkingsgraad 107,9%**. De beleidsdekkingsgraad is van belang voor het beleid van het fonds, bijvoorbeeld het indexatiebeleid.

Rendementen

Het verslagjaar 2016 is een goed beleggingsjaar voor het pensioenfonds geweest. De totale portefeuille behaalde een rendement van 11,6% (2015: -1,9%). De benchmark liet een rendement zien van 10,9% (2015: -1,7%). Het pensioenfonds heeft haar vermogen ondergebracht in (institutionele) beleggingsfondsen. In de onderstaande tabel is te zien wat de verschillende beleggingsfondsen aan bruto rendement hebben opgeleverd.

2016	Rendement	Benchmark
Staats- en bedrijfsobligaties (Robeco)	3,1%	3,3%
Bedrijfsobligaties (Robeco)	4,9%	4,7%
Hoogwaardige staatsobligaties (Robeco)	3,8%	4,0%
Long duration staats- en bedrijfsobligaties (Robeco)	22,4%	19,6%
Long duration hoogwaardige staatsobligaties (Robeco)	24,7%	21,8%
Wereldwijd aandelen (Russell)	7,6%	8,0%
Aandelen opkomende landen (Robeco)	16,5%	14,5%
Onroerend goed (Robeco)	2,5%	3,8%
Commodities (Credit Suisse)	10,6%	10,1%
Totale portefeuille	11,6%	10,9%

Beleggingsmix pensioenfonds eind 2016

Obligaties: 56,5%, Aandelen: 30,9%, Onroerend goed: 7,8%, Commodities 4,7%, Kasgeld 0,0%

Beleggingsrendementen

Het positieve beleggingsrendement in 2016 had gevolgen voor het pensioenvermogen van het pensioenfonds. Dit vermogen bestaat uit afgedragen premies, de waardeontwikkeling van de beleggingen en de beleggingsopbrengsten en is nodig om op den duur de pensioenuitkeringen te kunnen betalen. Eind 2015 bedroeg de waarde van de beleggingsportefeuille circa 316,4 miljoen euro. Eind 2016 was dit 349,8 miljoen euro: een toename van circa 33,4 miljoen euro. De pensioenverplichtingen stegen in 2016 van circa 291 euro naar circa 341 miljoen euro. De belangrijkste oorzaak was de dalende marktrente (zie hieronder).

Dalende rente

Tijdens het verslagjaar is de rekenrente waar het pensioenfonds mee rekt, gedaald: van 1,7% (eind 2015) naar 1,4% (eind 2016). De rekenrente is de rente waartegen de pensioenfonds hun verplichtingen moeten waarderen. Bij een lagere rente moeten we volgens de verplichte rekenregels meer geld opzijzetten om de opgebouwde pensioenen te kunnen uitbetalen. Waarom? Simpel gezegd omdat we er bij een lagere rente vanuit moeten gaan dat we op de ingelegde pensioenpremie minder rendement zullen behalen.

Financieel resultaat 2016

Naast de beleggingsresultaten, de hoogte van de rekenrente en de premies zijn er nog andere zaken die de hoogte van het financieel resultaat van het fonds beïnvloeden. Denk hierbij aan de pensioenopbouw, de pensioenuitkeringen, de indexatie en uitvoeringskosten. In totaal behaalde het pensioenfonds in 2016 een positief resultaat van ongeveer 11,3 miljoen euro.

Financieel Toetsingskader

Sinds 1 januari 2015 geldt een nieuw Financieel Toetsingskader (FTK) voor pensioenfondsen. Hierin staan de rekenregels voor pensioenfondsen. Zo moeten pensioenfondsen werken met een beleidsdekkingsgraad, met als doel om minder afhankelijk te worden van dagkoersen.

Dit betekent dat het pensioenfonds sinds 1 januari 2015 een 'actuele' dekkingsgraad en een 'beleidsdekkingsgraad' berekent.

De actuele dekkingsgraad wordt berekend op basis van de cijfers van de huidige maand.

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend op basis van een 12-maands gemiddelde. Daarbij gaat het om het gemiddelde van de 12 voorafgaande dekkingsgraden.

Wat zijn nu de wijzigingen ten opzichte van de oude situatie (tot 2015)? En wat betekent dit voor ons pensioenfonds? Een toelichting:

- Pensioenfondsen mogen pas bij een beleidsdekkingsgraad van 110% of meer toeslagen verlenen. Daarnaast moet de hoogte van de toeslagverlening toekomstbestendig zijn: een

toeslag mag in een jaar alleen worden verleend als dezelfde toeslag langjarig kan worden toegekend. Ons pensioenfonds houdt ook nog met andere zaken rekening, zoals de ontwikkeling van de rente.

Eind 2016 was de beleidsdekkingsgraad 107,9%. Het bestuur heeft per 1 januari 2017 geen toeslagen verleend.

- Pensioenfondsen moeten voortaan een herstelplan indienen als de beleidsdekkingsgraad lager is dan het Vereist Eigen Vermogen. In het herstelplan laat het fonds zien welke maatregelen het treft om binnen 10 jaar weer op het Vereist Eigen Vermogen te komen.

Ons pensioenfonds moest daarom per 31 maart 2015 een herstelplan indienen bij De Nederlandsche Bank.

- Volgens de nieuwe wetgeving zal het pensioenfonds jaarlijks een nieuw herstelplan opstellen, zolang er een tekort is. Daarbij wordt steeds weer uitgegaan van de maximale hersteltermijn van 10 jaar. Dit is dus een 'voortschrijdend' herstelplan.

Ons pensioenfonds heeft per 1 januari 2016 en ook per 1 januari 2017 het in 2015 ingediende herstelplan geactualiseerd. Ook volgens het geactualiseerde herstelplan zal het herstel naar verwachting binnen enkele jaren plaatsvinden door onder meer het verwachte toekomstige rendement op de beleggingen. Het nemen van extra maatregelen is op dit moment niet noodzakelijk. ■

Let op bij samenwonen!

Het pensioenfonds kent ook voor ongehuwde deelnemers die samenwonen een uitkering voor een (tijdelijk) partnerpensioen. In het pensioenreglement staat dat u dan wel een notariële samenlevingsovereenkomst moet hebben gesloten. Daarnaast moet u aan de volgende voorwaarden voldoen:

- het samenlevingscontract moet zijn opgemaakt vóór u met pensioen ging;
- u woont een half jaar of langer met uw partner samen volgens de gegevens in het bevolkingsregister;
- uw partner is geen bloed- of aanverwant in rechte lijn;
- uw partner is door u bij het pensioenfonds **aangemeld** en door het pensioenfonds geaccepteerd.

Als bij uw overlijden **geen** partner bekend is bij ons, wordt er geen uitkering aan uw partner verstrekt. Indien u op dit moment geen partner heeft, hoeft u niets te doen. Mocht u in de toekomst een partner krijgen dan dient u uw partner bij het pensioenfonds aan te melden.

Als u hierover vragen heeft, belt u dan naar de helpdesk van het pensioenfonds. De helpdesk is op werkdagen bereikbaar van 8.00 tot 17.00 uur. Het telefoonnummer is: (013) 462 35 74. ■

Missie en visie

Ons pensioenfonds doet veel om uw pensioen goed te regelen. Het belangrijkste voordeel is dat u samen met de andere deelnemers alle risico's deelt en dat de kosten laag zijn. Door samen te beleggen, spreiden we die risico's. En omdat we een groot vermogen beleggen en veel deelnemers hebben, zijn de kosten veel lager dan wanneer u dit zelf zou doen. Dat moet wel op de juiste manier gebeuren en met aandacht voor alle actuele ontwikkelingen.

Enige tijd geleden heeft het bestuur een missie en visie opgesteld. In de missie vertellen we waar we voor staan. Kortom, welke waarden en identiteit het fonds herkenbaar maken. In de visie wordt beschreven waarvoor het fonds gaat, en wat ten grondslag ligt aan het handelen van het fonds.

Missie

Stichting Pensioenfonds Avery Dennison wil een zorgvuldige invulling geven aan de pensioenovereenkomst die de werkgever heeft afgesloten met haar (gewezen) werknemers. De uitvoering van de overeenkomst dient professioneel, klantvriendelijk en zo efficiënt mogelijk te geschieden. De doelstelling is een betrouwbaar pensioenfonds te zijn dat zijn financiële verplichtingen en ambities nu en in de toekomst waar kan maken. Daartoe belegt het de toevertrouwde middelen op een verantwoorde wijze met een passend risicoprofiel.

Visie

Stichting Pensioenfonds Avery Dennison baseert haar bestaansrecht op de visie dat een collectief en solidair systeem van pensioenvoorziening een beter resultaat oplevert dan een individueel systeem. Door de kosten van de pensioenuitvoering collectief te dragen en de risico's solidair te delen op basis van een evenwichtige belangenafweging, wordt tegemoet gekomen aan de wens een zo zeker en hoog mogelijk pensioen voor alle deelnemers over de lange termijn mogelijk te maken. Daarbij vormen openheid, transparantie en de bereidheid om verantwoording af te leggen de basis van vertrouwen in het fonds. ■

Sector in beweging

In de komende jaren zal de pensioensector verder in beweging zijn. Het fonds wil daarbij geen toeschouwer zijn, maar zich actief inzetten. Het bestuur zal zich uiteraard beraden over de beleidsconsequenties van een nieuw pensioenstelsel voor het fonds. Daarbij zullen, zoals altijd, de belangen van alle betrokkenen op evenwichtige wijze worden gewogen. Op welke manier het nieuwe pensioenstelsel de deelnemers precies gaat raken, is op dit moment nog niet duidelijk. Zodra er meer duidelijkheid is, zullen wij u daarover uiteraard informeren.

VC-visiteur Rob van Leeuwen: 'Wij zijn er om het pensioenfonds verder te helpen'

Ons pensioenfonds staat onder intern toezicht van een visitatiecommissie (VC). Voorzitter is Drs. Rob van Leeuwen, een 'oude rot' in het visitatievak: hij deed al meer dan dertig visitaties bij twintig verschillende pensioenfondsen.

Een VC geeft jaarlijks een oordeel over het functioneren van een pensioenfonds en haar bestuur. Maar wat houdt dat concreet in? "Wij lezen alle stukken", vertelt Van Leeuwen: "de verslagen van het bestuur en alle commissies, en de ABTN – ofwel het 'handboek soldaat', zoals ik dat noem. Als er een nieuwe bestuurder komt, kan hij hierin precies lezen hoe het fonds bestuurd wordt."

Van Leeuwen leest de stukken zoals De Nederlandsche Bank (DNB) dat zou doen. "Vervolgens probeer ik het bestuur te helpen of zij de accenten goed legt en of het proces goed is ingericht. Ik ga niet over besluiten zelf, maar kijk wel naar de besluitvorming: is naar alle mogelijke belangen gekeken, is het proces op een goede manier ingericht, is de governance in orde, hebben ze het risicomanagement ingericht? En als ze beleidsrichtlijnen hebben gedefinieerd, volgen ze die dan ook?" Na het lezen van de stukken en een interview met het bestuur schrijft de VC een definitief rapport. Dit gaat naar het Verantwoordingsorgaan (VO), dat oplet of het bestuur de adviezen in het rapport ter harte neemt. Overigens gaan er landelijk stemmen op dat de visitatie-

commissie hierin gedurende het jaar meer betrokkenheid heeft. “Dat geeft echter een spanningsveld”, aldus Van Leeuwen: “Wij zijn dan immers deel van het proces, dus het is lastig om daar toezicht op te houden.”

Kritisch

De visiteur staat bekend als kritisch. “Ik ben af en toe niet zo makkelijk, ben stellig in mijn commentaar en maak van mijn hart geen moordkuil. Maar ik doe dat altijd vanuit een positieve grondhouding: ik wil het bestuur helpen om verder te komen.” De visitatie over 2016 is inmiddels afgerond. Een samenvatting van het rapport is te vinden in het jaarverslag van ons Pensioenfonds. Hierin staat onder meer te lezen: ‘De geschiktheid en deskundigheid van het bestuur (...) is op voldoende niveau. De onderlinge verhoudingen zijn goed, er heerst een open cultuur.’ En: ‘Het bestuur heeft belangrijke stappen gezet op het gebied van risicomanagement, maar heeft daar nog wel vervolgstappen te maken.’

Maar ook: ‘De VC beveelt het bestuur aan om sommige zaken duidelijker in de notulen terug te laten komen (o.a. de evenwichtige belangenbehartiging en de toetsing van de uitbestedingsrelaties).’ Te lezen valt ook dat het bestuur regelmatig aanbevelingen overneemt, zoals: ‘Het bestuur neemt de signalen van het intern toezicht, de accountant en actuaris ter harte en streeft naar een continue verbetering van haar bedrijfsvoering.’

Evenwichtig

“Eén van de allerbelangrijkste zaken die we steeds terug willen zien, is een evenwichtige belangenbehartiging. In het fonds heb je de actieven, de slapers en de gepensioneerden. Bij elk besluit moeten alle drie de groepen daar belang bij hebben, bij voorkeur in gelijke mate.” Wat valt hem verder op bij Avery? “Dat zij nog steeds in staat zijn zowel het VO als het bestuur te bemensen met interne medewerkers. Dat kom je haast niet meer tegen. En als ik met mensen van het bestuur spreek, zijn het altijd mensen met kennis van zaken. Zelf is Van Leeuwen vooral blij als een fonds openstaat voor adviezen. “Ik ben blij als de bestuurder na afloop zegt dat ze iets aan onze input hebben gehad. Wij zijn er immers voor het bestuur. Dat is ook het mooie bij Avery: men is eager to learn, gaat nooit in de verdediging. Als ik iets meld, kijken ze juist altijd: kan ik er mijn voordeel mee doen?” ■

Wie is Rob van Leeuwen?

Afgestudeerd als: actuaris en bedrijfseconoom

Functie(s): voorzitter visitatiecommissie bij Avery Dennison sinds 2012. Tevens voorzitter RvC van een verzekeraar, lid RvC van een grote woningbouwcorporatie, lid van een RvT van een bedrijfstak pensioenfonds, werkgeversvoorzitter van een bedrijfstak pensioenfonds en van een ondernemerspensioenfonds, lid van het Risk & Audit Committee van een pensioenfonds. Actief in acht visitatiecommissies. Publiceert artikelen voor PensioenAlert. Verbonden aan Oisterwijk Hogeschool voor de MBA-cursus van pensioenfondsbestuurder.

Specialisme: algemeen bestuurlijke zaken en risicomanagement.

Privé: Zeer fanatiek bridger, behoort tot de Nederlandse bridgetop. Tevens al negen jaar penningmeester van de Nederlandse Bridge Bond.

Privé ook bekend als: Mr Artone. Grootste verzamelaar in Nederland van grammofoonplaten uit de jaren '60 van het platenlabel Artone. Bracht vier boeken uit, waaronder The World of Artone.

Waarom een visitatiecommissie (VC)?

Sinds 2009 staan pensioenfondsen verplicht onder intern toezicht. De taak van een VC bestaat uit het toezicht houden op het beleid van het bestuur van het fonds, op de algemene gang van zaken in het fonds en het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

Ons VC bestaat uit:

De heer R.P. van Leeuwen (voorzitter) + actuaireel en beleggen, mevrouw C.R. Boekkooi + juridisch en communicatie en de heer P. Priester + risicomanagement en bestuurlijk

De visitaties worden altijd in januari/februari uitgevoerd over het afgelopen kalenderjaar.

Verhoging pensioenrichtleeftijd: 68 jaar

De fiscale pensioenrichtleeftijd gaat in 2018 omhoog naar 68 jaar. De wijziging van de pensioenrichtleeftijd heeft te maken met fiscale kaders die door de overheid worden bepaald. De (fiscale) pensioenrichtleeftijd is een rekenleeftijd die wordt gebruikt voor de berekening van de jaarlijks maximaal toegestane fiscale pensioenopbouw. Dat betekent dat de pensioenrechten die deelnemers vanaf 2018 aan hun pensioenregeling kunnen ontleen, moeten zijn afgestemd op deze nieuwe pensioenrichtleeftijd, indien het pensioenfonds de fiscale ondersteuning wil behouden. De werkgever moet dus vóór 2018 nadenken over aanpassing van de regeling. Nu is het pensioen immers gebaseerd op een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar. Dat betekent een keuze. De pensioenrichtleeftijd kan omhoog of het opbouwpercentage omlaag (tot maximaal 1,738%). In het laatste geval (verlaging van het opbouwpercentage) wordt de huidige pensioenrichtleeftijd van 67 jaar gehandhaafd.

Kiest de werkgever voor verhoging van de pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar, dan moet het bestuur besluiten of het fonds ook oude opgebouwde aanspraken gaat herrekenen naar de nieuwe pensioenrichtleeftijd van 68 jaar.

De werkgever heeft de instemming van de Centrale Ondernemingsraad nodig voor elk voorgenomen besluit tot wijziging van de pensioenregeling. Het bestuur heeft de eventuele impact van keuzes op de pensioenregeling per 2018 reeds gedeeld met de werkgever en de Centrale Ondernemingsraad.

Het bestuur en de sociale partners moeten in 2017 besluiten over de pensioenrichtleeftijd en het opbouwpercentage van de regeling per 1 januari 2018.

Daarbij bestaan grofweg twee keuzes:

- De pensioenrichtleeftijd gaat naar 68 jaar. Het opbouwpercentage is maximaal 1,875%
- De pensioenrichtleeftijd blijft 67 jaar. Het opbouwpercentage 2018 wordt verlaagd tot maximaal 1,738%.

Handhaven van de pensioenrichtleeftijd op 67 jaar is mogelijk, wanneer het opbouwpercentage wordt verlaagd tot 1,738%. De keuzemogelijkheden binnen de regeling van ons pensioenfonds geven u de ruimte om de startdatum van uw pensioen aan te passen aan het moment dat u AOW-pensioen gaat ontvangen. Daarnaast kunt u bijvoorbeeld kiezen voor het variëren in hoogte van uw pensioenuitkering (eerst hoger, daarna lager of omgekeerd). ■

AOW-leeftijd in 2022 wordt 67 jaar en 3 maanden

In 2022 wordt de AOW-leeftijd 67 jaar en 3 maanden. Deze AOW-leeftijd geldt als u geboren bent in de periode 1 januari 1955 tot en met 30 september 1955. Bent u geboren na 30 september 1955? Dan is uw exacte AOW-leeftijd nog niet bekend. Maar deze is minimaal 67 jaar en 3 maanden. U weet 5 jaar van tevoren wanneer u AOW krijgt. Bent u geboren voor 1 januari 1955? Dan blijft uw AOW-leeftijd hetzelfde.

Nieuwsgierig naar uw AOW-leeftijd? Gebruik dan de tool van de Sociale Verzekeringsbank. Zie hiervoor www.svb.nl

New financial assessment framework

A new 'financial assessment framework' has been introduced in 2015. It defines among others how much reserve pension funds should maintain, how the contribution should be determined and when indexation is allowed.

Recovery plan

Since much higher reserves are necessary, as per 31 March 2015 and again as per 1 January 2016 and 1 January 2017, a recovery plan was submitted to the regulator, De Nederlandsche Bank (DNB). Recovery plans describe how a pension fund expects to return to the level of the required funding ratio within a period of ten years. However, our pension fund is expected to reach the required equity within a few years.

Indexation

Indexation is allowed if the cover ratio is at least 110% and indexation is sustainable in the future also. As per 31 December 2016 our fund reported a coverage ratio of 107,9%. Because of the low funding ratio the board of the pension fund has decided that the retirement benefits and the accrued pensions could not be increased as per 1 January, 2017. Increases can only take place if the pension fund has sufficient financial reserves. ■

Increase of retirement age to 68 years

Dutch tax law includes the maximum accrual rates and the retirement age in pension schemes. As of 1 January 2018 the retirement age will be amended from 67 to 68 years. The maximum accrual rate in an average pay scheme remains 1.875%. As a consequence of the change in retirement age, the pension scheme should be amended. This implies consultation between the employer and the Central works council and employees. Before 1 January 2018 a choice needs to be made between:

- an increase of the pensions retirement age with one year, or
- a lower maximum accrual rate of 1,738%.

Flexibility

Even if the pensions benefits will be paid later (as from 68 instead of 67 years), your pension plan will continue to offer flexible choices, i.e. at retirement you can align your pension benefit to your individual needs. Under certain conditions you have the following choices:

- you can retire earlier,
- you can retire later,
- you can exchange any entitlements to a partner's pension entirely for more retirement pension, – you can exchange a part of your retirement pension for more partner's pension,
- you can start the first few years of your retirement with a higher benefit, and then receive a lower benefit during the rest of your life. ■

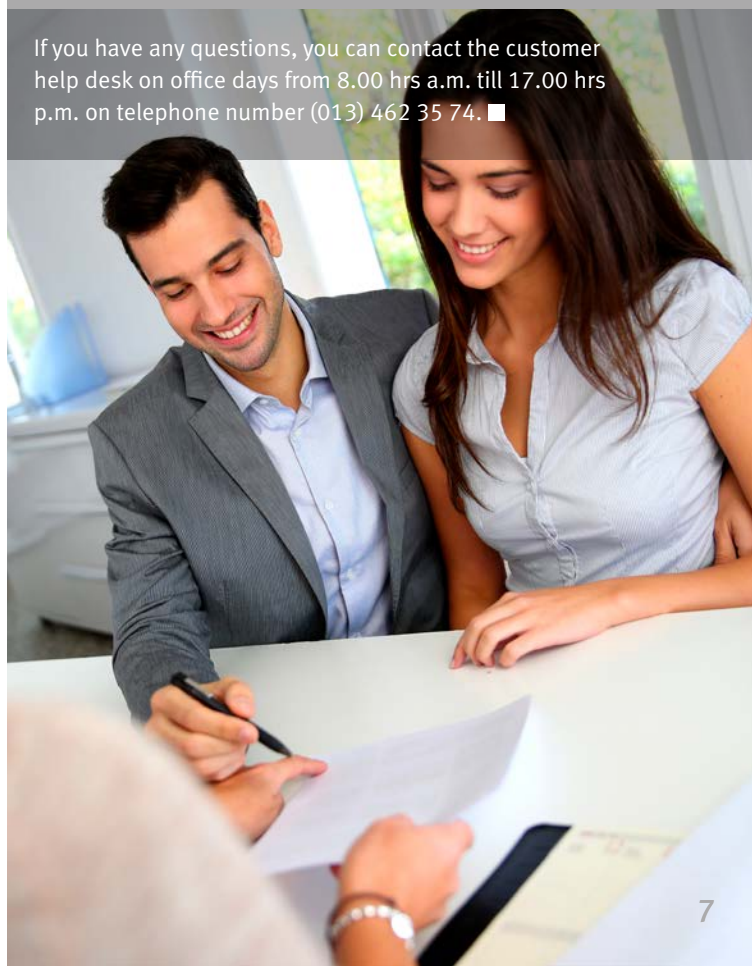
Please note!

Under Dutch law a 'samenlevingscontract' is a written agreement, loosely translated as "cohabitation agreement". It has been compared to marriage, but merely governs the so-called property relationships between two or more people who are cohabiting. For participants with a cohabitation agreement, the pension plan offers a (temporary) partner pension benefit. According to the pension plan regulations, to be eligible your cohabitation agreement must have been executed in the presence of a notary and you also have to comply with the following requirements:

- the cohabitation agreement must have been drawn up before your retirement;
- according to the data in the population register, you and your partner have been living together for six months or more;
- your partner is not directly related by blood or by marriage;
- you have registered your partner with the pension fund and the pension fund has confirmed this.

If upon your death no partner is known to us, there is no benefit granted to your partner. If you do not have a partner at this moment, you need to do nothing. Should you have a partner in the future, you must then register your partner with the pension fund.

If you have any questions, you can contact the customer help desk on office days from 8.00 hrs a.m. till 17.00 hrs p.m. on telephone number (013) 462 35 74. ■

PensioenUpdate

is een uitgave van Stichting Pensioenfonds Avery Dennison Juni 2017

Van de voorzitter

Komt u ook op onze jaarvergadering?

Op maandag 6 september a.s. is de jaarvergadering van het Nibud, Als deelnemer of pensioenslid mag u dan een vertouwde versie van de besluiten en het verslag u bezien van beide websites

Aanvang:
16.00 uur

Locatie:
Avery Dennison
Willem Einthovenstraat 11
2342 BH Oegstgeest

Het gratis te downloaden jaarverslag met jaarrekening kunt u hier downloaden:
www.pensioenfondsaverydennison.nl

De zonnari is inmiddels aangeboden, maar voor ons fonds is het bepaald geen kunstwerkje. Er liggen flink wat pensioenfondsen op de mat. Omzorgs hebben wij een fiduciar manager voor het vermogensbeheer aangetrokken. De fiduciar manager ondersteunt het pensioenfonds in de volle breedte. Dit behelst onder meer: advies over de implementatie van het strategisch beleggingsbeleid en beheerszaken, zoals selectie van beleggingsfondsen en monitoring. Het voordeel is dat daarmee een totaalsomming wordt gerealiseerd. Met de fiduciar manager gaat het getalke beleggingsbeleid optimaal onder de loep nemen.

Daarnaast gaat de fiduciar pensioenbeheerder in 2018 omhoog naar 40 jaar. De wijziging van de pensioenbeheerder heeft te maken met fiscale zaken die door de overheid worden bepaald. Het bestuur, vertegenwoordigers en medewerkers in 2017 bezochten hier de afgelopen maand in de pensioensessie. Arredil en de met uitgaande zaken. Maar hierover kunt u onze jaarvergadering horen. Maar voor nu wens ik u een fijne vakantie!

Mede voorzitter,
Voorzitter pensioenfonds

Uitkomen met je pensioeninkomen

Eindelijk, met pensioen! Maar kom je straks wel uit met je inkomen? Met de Pensioenschijf-van-vijf van het Nibud kun je makkelijk de balans opmaken. Deze tool berekent je maandelijkse inkomsten, zodat je snel kunt zien of het voldoende is om alle uitgaven te kunnen betalen.

De Pensioenschijf-van-vijf is gebaseerd op de vijf bronnen waaruit je na pensionering inkomen kunt krijgen:

- AOW.
- Uitkeringen uit pensioenfondsen.
- Zelf afgesloten regelingen, zoals lijfrentes en spaartegoeden.
- Vermogen: spaargeld, beleggingen, een hypotheekvrije woning.
- Inkomsten uit werk na pensionering.

Benieuwd geworden? Kijk dan op www.nibud.nl/consumenten/schijf-van-vijf ■

De wettelijke regels van waardeoverdracht zijn gewijzigd

Voorheen moest u binnen zes maanden nadat u deelnemer was geworden bij de nieuwe pensioenuitvoerder een verzoek tot waardeoverdracht indienen. Deze zes maanden termijn is echter komen te vervallen. Wat betekent dat? **Bent u op of na 1 januari 2015 van baan gewisseld? Dan kunt u op elk moment uw opgebouwde pensioen via een waardeoverdracht overdragen naar de nieuwe pensioenuitvoerder.** Dit gaat via een formulier dat u kunt opvragen bij uw nieuwe pensioenuitvoerder. ■

Website Pensioenfonds

Meer informatie over uw pensioenregeling vindt u op: www.pensioenfondsaverydennison.nl

Hier kunt u snel de actuele informatie vinden die u zoekt. Verder kunt u documenten, zoals het pensioenreglement en andere stukken van het fonds, downloaden. Ook treft u op de website het laatste nieuws aan.

Colofon

Meer informatie?

Voor meer informatie kunt u terecht op onze website: www.pensioenfondsaverydennison.nl
U kunt vanaf de website alle documenten van het fonds die voor u relevant zijn, rechtstreeks downloaden.

Helpdesk pensioenfonds

Heeft u vragen die u liever persoonlijk stelt, belt u dan naar de helpdesk van het pensioenfonds.

U kunt de helpdesk bellen op werkdagen van 8.00 tot 18.00 uur. Het telefoonnummer is: (013) 462 35 74.

U kunt ook schrijven naar:
Stichting Pensioenfonds Avery Dennison
Postbus 90170
5000 LM Tilburg

Uw vraag per e-mail stellen is eveneens mogelijk: pensioenfondsaverydennison@achmea.nl

stichting pensioenfonds **Avery Dennison**

Redactie Pensioenkrant
Stichting Pensioenfonds Avery Dennison
Willem Einthovenstraat 11
2342 BH Oegstgeest

Disclaimer

Deze pensioenkrant is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Desondanks is het mogelijk dat de gepubliceerde informatie onvolledig of onjuist is. De Stichting Pensioenfonds Avery Dennison aanvaardt hiervoor geen enkele aansprakelijkheid.

This pension journal has been written with utmost care. However, it is possible that published information is incomplete or incorrect. The Stichting Pensioenfonds Avery Dennison does not accept any liability for this.

